

QUE SABEU DE L'ABISSINIA?

Enquesta de Josep Maria XICOTA
Fotos CENTELLES

QÜESTIONARI

1. On és l'Abissínia?
2. Quants habitants té?
3. De quin color són?
4. Quina és la capital d'Abissínia?
5. Qui és el Negus?
6. Hi ha esclavitud?
7. Quina religió tenen?
8. Són polígrams?
9. Les joves abissínies són belles?
10. Quina és la causa del conflicte italo-abissini?
11. La S. de N. podrà evitar la guerra?
12. La guerra afectaria la neutralitat d'Espanya?
13. Quins periòdics llegiu?

RENDISTA 1. A l'Àfrica. 2. No voldria equivocarme. 3. Negres. Però hi ha altres races. 4. Addis Abeba. 5. L'Emperador. 6. He llegit que sí. 7. Catòlica. 8. No ho sé. 9. No ho sé. 10. L'expansió que necessita Itàlia. 11. Si no ho fes així s'arruïnaria. 12. No. 13. <i>La Vanguardia, El Mundo Deportivo.</i>	UNA ACTRIU 1. A l'Àfrica. 2. Vint milions. 3. Gairebé negres i molt peluts. Els europeus, en canvi, són blancs i calbs. 4. Addis Abeba. 5. El Rei de Reis. 6. Sí. 7. No en tinc la menor idea. 8. Els moros sí que ho són; els abissinis, no ho sé. 9. Gràcies a Déu no valen per res. 10. Les mines de petroli d'Abissínia. 11. Sí. 12. No hauria d'afectar-la. 13. <i>La Publicitat, La Humanitat, El Dia Gráfico, L'Instant, Crònica, Estampa.</i>	QUIOSQUER DE DIARIS 1. No ho sé. 2. No ho sé. 3. Negre. 4. Etiòpia. 5. Una mena de rei. 6. No. 7. Mahometana. 8. Sí. 9. No estan malament. 10. Itàlia vol la possessió d'Abissínia. 11. No. 12. No ho espero. 13. <i>L'Intransigent, Paris-Soir, L'Illustré.</i>	UNA METGESSA 1. Al nord de l'Àfrica oriental. 2. Deu milions. 3. Negres, bronzejats, segons les races. 4. Addis Abeba. 5. El Rei de Reis. L'Emperador. 6. Sí. Però no d'una manera exclusiva. 7. No ho sé amb precisió. 8. Els catòlics, no. Els altres, segons les religions respectives. 9. Poseu que sí... vaja. 10. L'imperialisme italià. El desarmament (?) italià. 11. Hi ha precedents: el Chaco, Manxúria... 12. La modestia dels elements agressius de què disposa, no ho aconsella. 13. <i>La Vanguardia, MIRADOR, El Bé Negre.</i>	PILOT MERCANT (Parla castellana) 1. A l'Àfrica. 2. Deu milions. 3. Moro. 4. Addis Abeba. 5. L'Emperador. 6. És murmurada que sí. 7. La mora. 8. Sí, com els moros. 9. Unes boniques i altres lletges; però totes aprofitables. 10. La força expansiva d'Itàlia. 11. Anglaterra ja l'ha evitada. 12. Cas de produir-se, sí. 13. <i>Crònica.</i>	MECANÒGRAFA 1. A l'Àsia. 2. Un milió. 3. Negre. 4. No ho sé. 5. Com un rei. Com un papa. 6. Sí. 7. No ho sé. 8. Sí. Els negres tenen tots moltes dones. 9. Molt lletges. 10. No ho sé. 11. Sí fa els possibles... 12. No. 13. <i>A B C.</i>

UN ADVOCAT (Parla castellana) 1. Em sembla que a l'Àfrica. Em cal un mapa per respondre amb precisió. 2. No ho sé. 3. Negre. 4. L'Emperador. El Rei de Reis. 6. No ho sé. 7. Diverses. Catòlica, mahometana. Són diverses races. 8. No ho sé. 9. Crec que no. 10. Qüestió de límits i d'intrusions italianes. 12. Si Anglaterra tanca el Canal de Suez, Itàlia intentarà l'ocupació de les Balears. Aleshores... 13. <i>La Vanguardia, El Noticiero Universal, A B C, Ya, El Sol.</i>	TORERO 1. A l'Àfrica. 2. Deu milions. 3. Segons les races. La majoria són negres. 4. Addis Abeba. 5. El Rei de Reis. L'Emperador. 6. Sí. Sagnant. 7. Diverses. Catòlica, mahometana... 8. Afortunadament per a ells, sí. O dissortadament. Depèn. 9. Hi ha de tot. 10. Res de patriotisme. L'interès dels capitalistes del món per les riqueses i els petroli d'Abissínia. 11. Si s'atén al Pacte, sí. 12. Possiblement. 13. <i>El Dia Gráfico, El Noticiero Universal, La Vanguardia, La Humanitat, Las Noticias, A B C, Heraldo de Madrid, Ahora, Baúls et Toros, etc.</i>	ARTISTA DE MUSIC-HALL 1. A l'Àfrica tropical. 2. Tres milions. 3. Groc brut. 4. No ho sé. 5. Una barreja de Gran Bisbe i Gran Rei. 6. Hi ha esclaves. 7. Una mica de cada. 8. Ben bé sis o vuit dones cada u. 9. I com ho són! 10. Massa gent i massa soldats. 11. Sí. 12. No. 13. <i>Estampa, Mundo Gráfico, Popular Film.</i>	INFANT ESTUDIANT 1. A l'Àfrica. Al nord-est. 2. Deu milions. 3. Negres. 4. Addis Abeba. 5. L'Emperador. 6. Sí. 7. La dominant és el cristianisme. 8. No ho sé. 9. Lletges! 10. Itàlia vol colonitzar Abissínia. 11. No. 12. Com que no ho sé, no vull equivocar-me. 13. <i>La Vanguardia, Mickey.</i>	CAMBREJER 1. A alguna part de l'Àfrica. 2. Deu milions. 3. Mig negres i mig blancs. 4. Addis Abeba. 5. L'Emperador. 6. Sí. 7. Diverses. 8. N'hi ha que sí. 9. Les verges, sí. 10. Les riqueses d'Abissínia i l'imperialisme italià. 11. No. Si no el provoca Itàlia, el provocarà Anglaterra. 12. S'hi trobarà enmig sense adonar-se'n. 13. <i>La Vanguardia, Solidaridad Obrera, El Correo Catalán, La Batalla, El Debate.</i>	UN PERIODISTA (Diari castellà) 1. Al nord-est africà. 2. Cinc milions. 3. Grisencs: blanc i negre. 4. Addis Abeba. 5. El Rei de Reis. 6. Una modalitat de la Universal. 7. Catòlica. 8. Tenen formes de matrimoni especials. Tenen el matrimoni a prova, que és una conquesta universal. 9. I les altres, també. 10. Apartament, Ual Ual. En realitat, un imperialisme ferotge. 11. No. 12. Evidentment. 13. <i>La Vanguardia, La Publicitat, Journal de Genève.</i>

OBREER ESPECIALITZAT 1. A l'Àfrica oriental. 2. Un milió i mig. 3. Negre. 4. Addis Abeba. 5. El Rei. L'Emperador. 6. Ho diuen. Jo no ho crec. 7. No ho sé. 8. Com arreu del món. 9. Hi ha de tot. 10. L'imperialisme italià. 11. Sí vol, sí. 12. No li convé. 13. <i>El Diluvio, Heraldo de Madrid.</i>	MULLER D'EMPLEAT (Parla castellana) 1. Al país dels negres. 2. Un milió. 3. Fosc fort. 4. No ho sé. 5. L'Emperador. 6. No. 7. Què sé jo!... 8. Sí. 9. No. Molt lletges! 10. La seguretat que té Itàlia de guanyar. 11. No. 12. No. 13. <i>La Vanguardia, Crònica, Estampa.</i>	DEPENDENT DE FARMÀCIA (Parla castellana) 1. A l'Àfrica. 2. Vint milions. 3. Negres i mestissos. 4. Addis Abeba. 5. El Rei de Reis. El Príncep. 6. Bastanta. Estan per civilitzar. 7. Mahometana. 8. Sí. 9. Ho són totes les dones de tot el món. 10. Les aspiracions colonials d'Itàlia. 11. Sí. 12. No li convé. 13. <i>El Dia Gráfico, El Noticiero Universal, El Diluvio, Ahora, Estampa.</i>	ESTRELLA DE VARIETÉS (Parla castellana) 1. Cap allà!... 2. Jo què sé! 3. Negre i blanc. 4. No ho sé. 5. Un senyor que m'agradaria molt conèixer. 6. Segurament. 7. Aneu a saber!... 8. Fan molt bé de tenir unes quantes dones. 9. Prefereixo els abissinis. 10. Fer quedar bé la S. de les N. 11. El conflicte d'Abissínia? Ho veig molt negre. 12. Sí. 13. <i>Crònica, Estampa, La Llterna i Popular Film.</i>	XOFER DE TAXI 1. A l'Àfrica. 2. No ho sé. 3. Xocolata. 4. Addis Abeba. 5. L'Emperador. El cap de les forces. 6. En part, sí. 7. No ho sé. Però sense religió s'ho passarien millor. 8. Deu dependre de les disponibilitats respectives. 9. N'hi ha que sí. 10. Que els volen imposar un esclavatge pitjor que el que avui tenen. 11. No. 12. Podria ésser. 13. <i>La Humanitat, La Rambla.</i>	DEPENDENTA DE GRAN MAGATZEM 1. No ho sé. Molt lluny. 2. No en tinc la menor idea. 3. Negres. 4. No ho he sabut mai. 5. Un personatge important. 6. No. 7. Aneu a saber!... 8. Depèn dels diners que tinguin. 9. Totes les tropicals ho són. 10. La lluita entre les races blanca i negra. 11. No. 12. No. Encara que ho vulguin les altres potències. 13. <i>La Vanguardia.</i>

MIRANT A FORA

Un dibuix de Sennepe

Era en un Candide recent on el sagnant caricaturista havia dedicat dues pàgines de dibuixos al conflicte italo-etíop. Un d'ells representava el desert. Al peu d'un cocoter, una inscripció: «Palau Reial». Entre les palmes, dos simis i el negus.

Aquest dibuix ha suscitat un article de François Mauriac que de bon grat reproduïm sencera. Limitem-nos a alguns fragments:

«M'imagino un xicot de color, el pare o el germà gran del qual reposa ja fa vint anys en algun recó entre el mar i els Vosges. Afirmo que hi ha de què suscitar en un cor senzill un odi prou fort per omplir la seva vida.

«Això no afecta en res el fons del conflicte italo-abissini... Però, qualsevulla que siguin els torts dels «salvatges» en aquesta història, no deixen d'ésser a la vella de veure aparèixer en llur cel les esquadres dels civilitzats. No serà més divertit per a ells del que ho fou anys enrera per a nosaltres. Per què riure's i mofar-se dels que van a morir?»

«En el pròxim dibuix de Sennepe (l'estació de les pluges és a punt d'acabar-se...), l'etiòp ja no estarà enfilat a un cocoter entre dos simis, sinó potser estès sobre la sorra, els braços un xic separats, de cara al cel.

«...Des de l'Afer Dreyfus, les potències de desordre i de destrucció saben quina arma temible esdevé entre llurs mans una causa justa. I nosaltres, cristians, hauríem de recordar-nos-en. Però ho hem oblidat.»

FITO
CAMISER ESPECIALISTA
EXIT EN LA MIDA
JAUME I, 44
Telèfon 41655

EL CINEMA

L'ACTUALITAT CINEMATOGRAFICA

Aquesta setmana

En *L'algre divorciada* cal distingir, pels efectes del cas, la part de comèdia, que és quasi tot el film, de la part coreogràfica, que no comprèn sinó dos números, els dos, això sí, llargament desenvolupats.

La part de comèdia és excel·lent. Per abreujar en el terreny dels elogis, direm que Mark Sandrich ha fet en aquest sentit una labor gens indigna d'un Lubitsch, el mestre incontestable del gènere. L'anècdota és no-res, però això és l'admirable: haver fet tant de tan poc. L'anècdota serveix admirablement la intenció de multiplicar les situacions xocants, i aquesta intenció s'aconsegueix de debò. El diàleg, molt espiritual sense que prengui mai la davantera amb excés. Això vol dir, doncs, que el tempo cinematogràfic està sempre assegurat i que el ritme no coneix aquells esculls ni vacil·lacions tan difícils d'evitar, per poc que hom s'engresqui amb els recursos temptadors d'un diàleg inspirat.

Resultat, doncs: un film cent per cent divertit. Edward Everett Horton, secundat per Ginger Rogers, Fred Astaire, Alice Brady i Erik Rhodes, porta el pes de la comèdia. Ginger Rogers i Fred Astaire són els herois de la part coreogràfica.

A desgrat que la propaganda del film s'havia fet a l'entorn del *continental*, el ball la voga del qual avui no té límits, el públic va impressionar-se potser més amb *Night and Day*. Suggerit musical, heus-ho ací. Aquest fox de Cole Porter, una de les coses més reeixides de la música americana d'aquests darrers temps, cantat i ballat per Fred Astaire i Ginger Rogers, sembla que va marcar, el dia de l'estrena, la màxima sensació de la nit. Val a dir que aquesta música tan estranyament malenconiosa, familiar a totes les orelles, significa, inserida així en el film, un encert que assegura l'èxit.

Quant al *continental*, direm sincerament que se n'ha volgut treure massa partit. L'episodi és molt massa llarg. Ni la música justifica les innombrables repeticions a què obliga la llargària del ballet, ni aquest brilla gaire pels encerts que en un cas més feliç haurien pogut excusar la dilatació excessiva de l'episodi. Naturalment, no parlem de l'actuació dels dos protagonistes, parlem de les evolucions del cor, que quasi sempre es resolen en extravagàncies al marge total de l'apreciació estètica.

La intervenció de Raoul Roulien, un disbarat. I que canta malament aquest home! I sobretot, quin acudit de fer-li cantar una melodia que abans ha cantat Ginger Rogers!

Gòlgota. Heus ací un mal assumpte per a un cineasta.

Dir que Julien Duvivier, que és un home molt capaç, ha fet una labor discreta, a estones molt intel·ligent, amb el seu film, és tot el que podríem dir a favor d'ell. És incontestable que Julien Duvivier no ha tro-

bat ací, com en altres films seus, aquell accent de sinceritat que fa vibrar de debò.

El film reduït, si és possible, a la seva dimensió laica, queda com un bon film d'ambient i de multituds. La multitud, heus ací el protagonista, que Julien Duvivier ha sabut animar amb incontestable perícia. De tant en tant, encerts fotogràfics fortament

El «continental»

colpidors. La traïció de Pere, per exemple. Jacques Ibert ha compost la música del film. Hi ha llargs passatges musicals que revelen una partitura treballada a fons. Amb tot, la impressió que dona, almenys en una primera audició, és que es tracta d'un treball que no ha d'afegir res al prestigi del gran compositor.

El llibre *daurat* és una excel·lent comèdia típicament americana. Algunes de les característiques estilístiques del film i la presència de Claudette Colbert rememben el tot inoblidable de *Succed una nit*. Humor, gust i apologia de les coses senzilles. El *scenario* revela un talent gens comú en l'art de compondre una història cinematogràfica. És un d'aquells films sobre el qual insistiríem amb gust, si no se'n acabés l'espai del qual disposem.

En canvi és amb gust que serem breus respecte a *El vel pintat*, per la senzillera raó que no ens ha plagut. Un film incolor, tot i un tema que hom endevina intens i ple de possibilitats dramàtiques. Sort del gran talent de Greta Garbo i de Herbert Marshall!

JOSEP PALAU

PANORAMA

Remarquem...

La pocsolta del *speaker* dels noticiaris Fox. Com és possible que el prestigi gloriós d'una marca que compta entre les tres o quatre productores més importants del món, estigui a la mercè d'un senyor que no té cap idea del que és enginy i amenitat? La manera inequívoca com el públic rep aquells xistos tan infelços hauria d'indiar a l'agència espanyola del noticiari la conveniència d'acabar d'un cop amb aquestes bromes aptes solament per a analfabets.

La discreció dels *speakers* dels magnífics documentals donats al «Fantàsia», el documental alemany sobre les balenes i el documental americà sobre Singapur. Un paral·lisme al·lisonador.

El raquitisme dels prospectes que us donen en certs cinemes. No seria millor suprimir-los? Donen una sensació de misèria! És estrany com els empresaris desaproveiten el partit que podria treure's d'un prospecte ben fet, amb un instint publicitari segur, amb un gust en la confecció que fos com un crèdit de garantia pel local. Ara aneu a veure una superproducció que diuen ells i us posen a les mans un *chromo* que estaria molt indicat per anunciar unes pastilles per a la tos o per entretenir el nen de casa.

Notícies curtes

Llegim que Hans Fallada, l'autor de *I ara, què?*, s'ocupa, en col·laboració amb Reinhold Schünzel, del manuscrit del film *Donogoo-Tonka*. Suposem que es tracta de la versió alemanya de l'adaptació de la divertida obra de Jules Romains.

A la Biennial de Venècia, la copa oferta per Mussolini ha estat atorgada a *Anna Karenina*, en la qual Greta Garbo actua amb Fredric March, Maureen O'Sullivan, Basil Rathbone i Freddie Bartholomew, sota la direcció de Clarence Brown.

A Anglaterra hi ha curiositat envers el film *The Robber Symphony*, produït per Friederich Feher. La música i els sons hi tenen preponderància sobre la paraula. En el repartiment figuren Hans Feher, Magda Sonya, Jim Gerald i Oscar Asche.

El mateix Friederich Feher, amb Robert Wiene, dirigirà una nova versió d'*El Doctor Caligari*. Potser hi emparan el color.

Abel Gance prepara una *Lucrecia Borgia* amb Edwige Feuillère i Gabriel Gabrio. En el pròxim film de Shirley Temple, *El capità Gener*, treballaran Guy Kibbee i Slim Summerville.

Fredy Bartholomew, llançat pel seu paper en *David Copperfield*, tindrà un paper important en *El Mercenari*, amb Victor Mc Lagien.

Annabella anirà a Londres a rodar *Balovina*, sota la direcció de Basil Dean. Després rodarà, a França, *Guerra i Pau*, sota la direcció de Julien Duvivier.

Loretta Young serà la protagonista de *Ramona*.

Des del setembre, compreu el 15 de cada mes
CINE-STAR
magazine cinematogràfic

SHAKESPEARE EN CINEMA

«El somni d'una nit d'estiu»

Segurament que els nostres lectors tindran curiositat per saber a què atendre's respecte a la gent que han intervingut en la creació d'*El somni d'una nit d'estiu*, la pel·lícula de la qual tant es parla ja, tot i que l'estrena

Hem preguntat a la Warner si veurem el film aquesta temporada i ens han respost: «No solament aquesta temporada, sinó aquest any». Magnífic!

«El somni d'una nit d'estiu»

a Nova York no tingué lloc fins ahir, dia 9, a l'Adelphi.

Max Reinhardt és l'autor d'aquesta versió que ha dirigit amb la cooperació del director cinematogràfic William Dieterle. William Dieterle, que fa molt de temps treballa amb èxit a Amèrica, assegura la competència del sentit de l'espectacle de Max Reinhardt amb el sentit específicament cinematogràfic.

La música és, naturalment, la de Mendelssohn, la qual ha estat registrada i adaptada al film sota la direcció del mestre E. W. Korngold que els barcelonins coneixem en el seu triple aspecte de compositor, director i pianista. La direcció de l'orquestra ha anat a càrrec del mestre Leo F. Forststein.

Ha dirigit els ballets Bronislava Nijinska, per voluntat expressa de Max Reinhardt. Bronislava Nijinska ha compost dones la coreografia, d'acord amb Reinhardt, del *scherso* i del *nocturno*, pàgines immortals de la partitura de Mendelssohn.

Charles Kenyon i Mary Mc Call Jr. han escrit el guió i el cameraman ha estat Hal Mohr.

Voldríem donar el repartiment en la següent que interessaria a tots els que coneixem l'obra de Shakespeare, però l'espai ens manca avui. Només direm que hi figura el popular James Cagney.

SAVOY

PASSEIG DE GRÀCIA, 86.—Telèfon 76988
Sessió contínua des de les tres de la tarda a la una de la nit
BUTACA, UNA PESSETA

NOTICIARIS
LUCE — FRANCE ACTUALITES
FOX MOVIE TONE

DARRERES NOTICIES MUNDIALS
Les eleccions a Memel. — El cap del govern hongarès visita Alemanya. — Les modes a Nova York i a París. — Paorós incendi a Londres. — El guanyador de la Marathon internacional. — Els primers assaigs a París de l'Aliga Volant. — El tren del Jubileu assoleix els 140 quilòmetres per hora. — Elecció de «Miss Univers», una altra. — A més a més: MARROC. Catifa màgica Fox. DIBUIXOS. El sensacional reportatge de rigorosa exclusivitat: COMBAT DE BOXA JOE LUIS - MAX BAER.

PUBLIC-CINEMA

Passeig de Gràcia, 57. — Telèfon 79681
Sessió contínua de 3 tarda a 1 matí
SEIENT, UNA PESSETA
Local dotat de clima artificial CARRIER

CURIOSITATS MUNDIALS
Interessants reportatges U. F. A. exclusiu
FANTASIES NAUTIQUES
Documental esportiu de Paramount
NOTICIARIS D'ACTUALITAT
MUNDIAL segons visió PARAMOUNT
i ECLAIR JOURNAL; exclusiu.
CARMISCH-PARTENKIRCHEN
El meravellós marc de la propera
Olimpiada blanca

COLISEUM

Dilluns, estrena d'un film de

Rouben Mamoulian
Vivamos de Nuevo

amb

Fredric March,
Ana Sten!

i

C. Aubrey Smith

Un film que «Mirador»
recomana com una obra
d'art i d'emoció sublim

CAPITOL

i Avui l'èxit monstre d'un film monstre!

i El loco científico que lo creó, tuvo que crear una mujer para él!

FRANKENSTEIN

CINEMA CATALUNYA

Tota l'emoció, profunditat i bellesa del bon cinema, es troba en
Nobleza Baturra

Magnífica realització de FLORIAN REY

amb
Imperio Argentina
Miguel Ligeró
Juan Orduña

Ferm com el propi Aragó és aquest film, que retrata els seus costums i el seu caràcter

Es una superproducció nacional CIFESA

Tots els dies, grandios èxit

AVUI AL MARYLAND UN EXIT

Violines de Hungría

La mestria de l'ORQUESTRA RODE impregnada de l'ànima musical d'Hongria.

La creació d'una gran estrella
MARCELLE CHANTAL

amb
FERNAND GRAVEY
U FILM

TEATRE I MUSICA

Teatre català al Novetats

«Sainet Trist», de Guimerà. — «La Carrossa del Sant Sagrament», de Merimée

La nit del divendres passat, la companyia Nicolau-Martori inaugurava la seva temporada al Teatre Novetats amb dues repeticions o reestrenes. L'una era *Sainet trist*, d'Angel Guimerà (estrenat en 1910), i l'altra *La Carrossa del Sant Sagrament*, de Prosper Merimée, traduïda per Pous i Pagès, que havia estat presentada també ja fa temps a Barcelona per mitjà d'una altra traducció. No són pas poques, en veritat, les consideracions a què es presta aquest començ de temporada per al qual hom ha volgut o ha

Es de suposar, també, que d'entre els coneguts i amb un nom de prou prestigi perquè hom hi pugui intentar fortuna, n'hi haurà més d'un que alguna cosa tindrà escrita i a punt de repartir. I quan la companyia s'ha determinat per Guimerà i Merimée, és per força que haurem de convenir que no haurà trobat res de bo entre tota aquesta producció de què hauria pogut treure partit per a inaugurar la seva tasca amb algun esdeveniment que despertés més curiositat i interès que aquest

Prosper Merimée i Clara Gazul (pseudònim de Merimée)

hagut de recórrer a resurreccions com aquestes, tan ben intencionades com calgui, però, francament, no pas massa urgents, necessàries ni desitjades per ningú.

Per altra banda, hem de dir que no trobaríem gens malament, i més en un règim de subvencions — però, és clar, un xic més esplèndid que l'actual —, que fos encetada l'actuació de cada una de les companyies afavorides amb una repetició digna i atenta d'una obra dels nostres vells autors, amb una traducció de qualsevol producció notable d'un mestre estranger, o bé amb les dues alhora; més, hauríem d'aplaudir que els fòssim exigides, per l'homenatge, per l'alliconament i per l'estímul que per a tots, autors, actors i públic, haurien de representar.

Però no ens exposarem a ésser demençats si diem que no ha estat pas aquest el cas de la companyia Nicolau-Martori. El motiu a què ha obeït aquesta inauguració amb dues obres ja representades no ha estat altre que la penúria d'originals de què podia disposar. Si aquesta penúria obeeix a una o altra causa no és pas cosa que tinguem ganes d'escatir. Si per obra de la denegació de tota subvenció per part del conseller gestor de Cultura quan era hora d'iniciar tractes i dibuixar plans per a la temporada hom ha passat tot l'estiu amb la por que quan arribés l'hora no hi hagués cap companyia de teatre català i, com a conseqüència, no hi ha hagut ningú que hagi tingut esma d'escriure el seu drama o la seva comèdia per a estrenar a crema-dent a la primera actuació que vingues després d'haver-lo escrit, si ha estat per incompatibilitat d'un determinat autor amb una determinada actriu, hagi estat pel que sigui, tot es reduirà al mateix fet: no hi ha obres.

Fora d'aquests autors que havien d'escriure durant l'estiu per tal d'estrenar a la tardor o a l'hivern, fora d'aquest que no s'ha vingut a unes exigències que ens guardem molt de qualificar d'oportunes ni discretes, fora d'aquestes obres que s'haurien pogut escriure i fora d'aquesta que no ha pogut ésser representada, es veu que la companyia Nicolau-Martori no ha sabut trobar altres autors ni altres obres que li inspirassin prou confiança.

Es de pensar que abans de decidir-se per aquest programa amb què se'ns ha presentat, haurà llegit i examinat si no tota — feina impossible de dur a felicitat — bona part de la ingent producció dels nostres inèdits, almenys d'aquells els noms dels quals ofereixen una certa garantia de solvència i entre els quals a nosaltres ens sembla que alguna cosa més o menys estimable s'hi hauria trobat, emparable, endemés, la seva estrena, en la liberalitat, curiositat i esperit de comprensió de què seria prova.

que comentem. No hem de dubtar gens ni mica que els seus motius haurà tingut, per altra banda prou respectables i, sense que calgui exposar-nos-els, prou convincents per a nosaltres perquè hàgim de contradir, per poc que sigui, el seu criteri.

Per això és més de lloar i d'aplaudir l'entusiasme i la valentia de què dona proves aquesta formació. Iniciar una temporada amb dues repeticions que no han pas d'engrescar en gran manera el gros públic i sense cap provisió d'obres per estrenar en cartera, refiant-se qui sap de quina bona sort o, com és més probable, d'allò que, encarregat a cuita-corrents, ha d'aportar el talent d'un autor l'èxit del qual hom compta com a segur, és gairebé qualificable d'heroisme.

Un heroisme al qual desitgem sincerament que trobi ben aviat el premi que li és degut en una obra de gran èxit i on tots els elements que integren la companyia tinguin ocasió de donar de si tot el rendiment de què són capaços.

Un cop decantada a exhumacions i homenatges, val a dir que la formació Nicolau-Martori hauria pogut exercitar-se en alguna creació de més envergadura i que honorés més la memòria del seu autor que aquest magre i ingenu *Sainet trist*. Quant a *La Carrossa del Sant Sagrament*, peça fina i intel·ligentíssima, delicada i plena de malícies, té ben poc d'allò que en diem teatralitat; tot hi és més qüestió de matís i de suggerència que de peripècia i moviment; la traducció que n'ha fet Pous i Pagès és impecable. Però no és aquesta una producció de prou categoria i relleu, encara que de moltíssima qualitat, per a fer-li inaugurar una temporada en el lloc que pertocaria a una d'un autor nacional.

D'altra banda, l'acoblament d'aquestes dues obres en una sessió és d'una discordança que gairebé només es pot justificar per la necessitat de presentar tots els elements de la Companyia en la mateixa vetllada. El públic que necessita l'una i el públic que convé a l'altra són tan diferents que en ésser presentades juntes han de perdre-hi totes dues.

Quant a la interpretació, en conjunt, és força millor la del *Sainet trist* que la de la *Carrossa*, en la qual hem trobat més encertada Nicolau que Martori, que hi interpreta un paper bastant menys grat. Contràriament, la presentació, en la primera d'aquestes obres, és horribilmente lleïta, i en la segona, de molt bon gust i entonada dins una certa vaguetat quant a la fixació de l'època que no destorba pas massa. En el moviment escènic i en més d'un detall es nota una bona direcció.

JOAN CORTES

Una declaració de la S. I. M. C.

L'any que ve tindrà lloc a Barcelona el festival anual de la S. I. M. C., la qual ha publicat la següent declaració:

La Societat Internacional per la Música Contemporània, que té el seu Bureau Central a Londres, és presidida pel professor Eduard J. Dent, de la Universitat de Cambridge; té com a membres d'honor els Messres Maurice Ravel (París), Ricard Strauss (Alemanya), Manuel de Falla (Granada), Béla Bartók (Budapest), Jean Sibelius (Helsingfors), Igor Stravinsky (París) i Karol Szymanowski (Varsòvia), i compta amb vint-i-sis Seccions nacionals que representen els principals països d'Europa, Estats Units i Repúbliques Sudamericanes, és un organisme que — com ja el seu nom indica — es proposa la cooperació entre compositors i artistes músics de tot el món a favor de la producció musical del nostre temps. Des de la seva fundació la S. I. M. C. s'ha fet un principi, tothora estrictament observat, de mantenir-se absolutament allunyada de tota idea o actuació de caràcter polític, per tal de dedicar-se amb entera independència als fins exclusivament artístics que persegueix.

Esdeveniments recents que s'han produït en alguns països d'Europa han fet semblar necessària la insistència per part de la S. I. M. C. en aquests punts de vista constantment mantinguts. És amb aquesta motivació que la S. I. M. C. dona publicitat al següent acord que l'Assemblea de Delegats al Festival de Praga ha pres per unanimitat.

«L'Assemblea de Delegats, reunida a Praga el dia 5 de setembre de 1935, adopta la resolució següent:

Creada amb la intenció de defensar la causa de la música moderna, la S. I. M. C. entén complir aquesta missió per mitjà de l'encoratjament i del suport que presta a les manifestacions més vivents de l'art musical del nostre temps.

El nostre interès, doncs, la nostra acció i la nostra ajuda, s'adreça en primer lloc a l'artista que trobant-se situat en un ambient — tal vegada necessàriament i fatalment — hostil, ha de dur a cap, malgrat tot, en tota la seva integritat, la tasca creadora que li és destinada.

Atorguem, per tant, una importància capital a la llibertat espiritual del compositor i reclamem el respecte absolut per a la seva llibertat d'artista creador.

Al llindar de l'any catorzè de la seva existència, la S. I. M. C. vol recordar un dels principis essencials que presidiren a la seva formació. La S. I. M. C. ha estat i continuarà sempre oberta per a tots els artistes del nostre temps; sense distinció de nacionalitat, raça ni confessió, en l'obra dels quals veiem realitzar-se l'esperit i els ideals que la S. I. M. C. representa.»

Presentació de Gerhart Münch

Als anys que jo estudiava piano — un error juvenil com un altre — feien furor dos germans de pega, infants prodigis, que espantaven quelcom que la seva mare anomenava sonates de Mozart. L'odi que els teníem la professora i jo hauria estat prou per estroncar llur inclinació patològica, si no hagués pensat que els nens prodigis han de morir de joves, forçosament. A Gènova em vaig convèncer del contrari.

Havia anat a raure al recital d'un dels cinquanta Johannes Strauss germànics que fan música i a la fi de l'acte un home jove — que m'acabaven de presentar — fou pregat d'executar quelcom. Minuts més tard, les notes de l'Alborada del gracioso omplien

Hi ha els dies genovesos, de menjar en tavernots en companyia de camàlics cantaires i sopar en les vil·les aristocràtiques d'Albaro; a tarda nit feia plorar amb Scriabin — present un instant el lloc que, amb gentilesa embadalida, li deixava el pobre home que turmentava el piano —, les noies alegres congregades en una cerveseria alemanya del port, o es divertia donant banys de amediterranisme als pobres savis teutònics en perspectiva que en aquella hora gosaven parlar encara amb veu de coll planxat. Hi ha el període de Rapallo, que és el més llarg i fructífer: de dies, treballar com un boig o fer caminates interminables per les mateixes muntanyes feréstegues que conegueren el pas incansable de Nietzsche; la nit, amb els amics, fins a tarda hora.

A la seva caseta del turó dels Boigs (al qual, sigui dit de passada, hem viscut tots nosaltres; i és el punt més bonic sobre el golf Tigullio) ha nascut *Le chant des Étoiles* — una gran obra per a cors, sol de baríton i orquestra que serà executada aviat a Alemanya — i altres peces, de les quals podria parlar amb competència Adolfo Salazar, hoste seu d'un dia; i ha preparat l'edició d'antigues músiques italianes i franceses — músiques del segle XVI, lliuistes, etc. — per ell trobades i transcrites en fons de biblioteques (singularment importants les cantates poudades a la Quirina - Stampalia de Venècia).

De l'encontre amb Oscar Chilesotti d'una banda, i amb el poeta i crític musical anglès Basil Bunting i, especialment, amb l'immarcescible americà parisenitzat Ezra Pound — gran poeta, economista, filòleg, crític, tennista i tot el que vulgueu — nasqueren aquells concerts rapallescós la fama dels quals arribà a la llegenda: el violinista Tibor Serly, hongarès de Filadèlfia, desviava expressament el viatge de Budapest a Londres per donar-hi un concert, de franc, i ens deixava les dues ampolles de Tokai que reservava per Amèrica; la princesa de Polli-

Gerhart Münch

gnac, de passatge a Viareggio, arribava una nit a Rapallo per sentir el *Concerto de Münch*... Hom començà amb la setmana mozartiana, en la qual prengueren part Gerhart Münch i la violinista nordamericana Olga Rudge; següent recitals de la cantatriu Lonny Maier, del *Quatuor hongarès* de Brusselles, etc.; la part preponderant, però, correspongué al nostre Münch, que interpretà músiques antigues i d'altres modernes, poc conegudes o negligides pels virtuoses, tocant per primera vegada les amables composicions del Cinquecento: a Rapallo han estat interpretades les sonates de l'anglès William Young.

L'intens període italià és clos. Ara, el magnífic compositor i millor pianista es dirigeix a la nostra terra, i fóra possible que a Barcelona fes una llarga estada. Si algun dia, passejant per la Salut o algun altre indret tranquil de la ciutat, sentiu unes notes cristal·lines i a la porta trobeu engaxada una tarja dient: «G. M. Musicien. Leçons de Mythologie, de Pessimisme, de la Véritable Manière Cultivée de se promener en Italie, dans les forêts loin de la mer, d'angoisse, et d'Anti-bourgeoisie», entreu-hi. Fareu la coneixença de Gerhart Münch.

JOAN RAMON MASOLIVER

TEATRE NOVETATS
(TEATRE CATALA)
Company: NICOLAU-MARTORI
Direcció: ENRIC GIMENEZ I RAMON MARTORI
GRAN EXIT DE
FANNY
LA RAMBLA DE LES FLORISTES

URQUINAONA
DIVENDRES QUE VÉ, DIA 11
a les 10 de la nit en sessió de
Gran Gala
Esdeveniment cinematogràfic

Amb veritable orgull
FOX presenta
CATALINA BARCENA
en el seu únic film per a 1935-1936 adaptació de la famosa obra de G. Martínez Sierra i Honorio Maura

JULIETA
COMPRA UN HIJO
Es desperten localitats a la taquilla per a les sessions de divendres, dissabte i diumenge amb 3 dies d'anticipació.

Paramount presenta
Las Cruzadas
EL ESPECTACULO GIGANTE DE 1935-6
DIRECTOR CECIL B. DE MILLE

Fantásio DIVENDRES, NIT ESTRENA
Maurice CHEVALIER
EL CABALLERO DEL FOLIES BERGÈRE
MUSIQUE OBERON ANN JOTHERN
Tota la dinàmica bogeria del París alegre, del París que riu i la gràcia inesgotable de Chevalier!

CINEMA ASTORIA
SEGUEIX L'ÈXIT BOIG I SOROLLÓS DE L'ESPECTACULAR I MAGNÍFICA SUPERPRODUCCió REINA DE LES MUSICALS
Un novíssim ball per la parella més admirada del món, creadora de les danses modernes
Adquireixi les seves localitats amb anticipació. S'esgoten les entrades totes les nits
LA ALEGRE DIVORCIADA
con EL CONTINENTAL
Un film RADIO... Naturalment!

LES ARTS I ELS ARTISTES

El pintor Sisquella Les pintures etiòps d'Antonios

Dissabte, quan vaig anar a la Sala Parés, Sisquella, atabalat de gent i de felicitacions, ja se n'havia tornat a Sitges.

Si, Sisquella viu a Sitges. Però l'associació d'aquestes quatre paraules no té cap sentit semblant al que tindria si la primera fos un altre nom propi. Per a ell és com si no existís tot allò que fa la reputació de

posta que vivia a Sitges d'uns quants anys ençà, quedà sorprès: «Si cada any hi passo una setmana i no l'hi he vist mai!»

Ni l'hi veurà mai, si no el busca o la casualitat no l'afavoreix. Perquè Sisquella viu a Sitges gairebé com un eremita, amb la seva dona i el seu fill, uns quants discos triats i uns quants llibres de bon contingut.

Sisquella — El Vano (1931)

Sitges, mundana i artística. Per exemple, fa pocs dies, Manuel Fontdevila — que havia vingut, com cada any, a passar uns dies a Catalunya, entre ells els de la festa major

Alfred Sisquella

de Granollers — em preguntava per la gent de la colla, d'aquella colla de la qual formaven part important els components del Saló dels Evolucionistes; i en dir-me «I en Sisquella, què fa?» i saber per la meua res-

Entre casa seva, la pintura, la reflexió i algun necessari viatge a Barcelona, ja té el temps prou ple per a no poder-ne dedicar a altres coses que, a més a més, no li ofereixen cap interès.

Jo crec que Sisquella és el pintor més pintor de tots, en el sentit que ha fet de la pintura no sols la seva professió, sinó el tema preferent de tota la seva activitat intel·lectual. No citaria cap altre pintor contemporani i compatriota que com ell hagi aprofundit tant en la pintura, en els seus problemes, en les seves tècniques, en el sentit que es desprèn de la seva història i en la seva significació en la història de la cultura.

Remarqui's bé que l'enumeració precedent acaba en termes d'ordre general. Valgui per a dir que aquest pintor tan preocupat de pintura no fa d'ella un món a part, un compartiment estanc separat amb tall net dels altres aspectes del món i de les altres activitats humanes. El que li interessa són precisament les manifestacions de l'esperit humà i llurs relacions entre elles. Però, de manera predominant, tot referit a l'art, i en especial a la pintura.

Això, en un altre artista, potser motivaria un art buidament cerebral, carregat de pseudo-transcendentalismes i emboirat de falòrnies teòriques, o, el que és pitjor, retòriques. Al contrari, la pintura de Sisquella és pintura, fins diriem pintura pura, sinó que aquest terme no vol dir res o pot ésser mal interpretat.

Però avui jo no voldria parlar de la pintura de Sisquella, de la qual el que ho vulgui pot contemplar vint magnífiques mostres, l'execució de les quals s'escalona de 1927 fins enguany, exposades actualment a la Sala Parés i que formen part de la col·lecció de Josep Barbey, amateur de gust segur i al qual els amics de Sisquella reconeixem entre d'altres el mèrit d'haver sabut apreciar la vàlua de molts artistes en aquella edat en què són fàcils les promeses que després poden malaguanyar-se.

Voldria parlar més aviat de la vida heroica de Sisquella, compartida — també heroicament, amb aquell heroisme més pur, que és el que no s'adona que és un heroisme — per la seva dona.

Vida heroica a Barcelona, a Sitges, a Sant Pere de Ribes, a Sitges, altra vegada. Recordo, sobretot, una visita que uns quants amics vàrem fer a Sisquella quan no vivia a la vila de Sitges, sinó en una diguem-ne masia, l'Astallà (o potser l'Estellar), lluny de poblat. Des de Sitges cinc quarts de camí, sota un sol abrasador, enmig d'un paisatge de calissa grisa, d'escassa vegetació, d'on semblava que tot d'una n'hagués de sortir el negus. I era ben bé una masia allò? Era un aixopluc per als pastors dels ramats de cabres que, en certes èpoques, pasturaven l'escassa herba d'aquells voltants. Una caseta d'una sola planta, de dues o tres habitacions, i un tancat per als ramats. Llun, l'acètil·l o l'espelma; aigua, la d'una cisterna on de vegades s'hi ofegava algun llangardaix. De nit, algun cop es sentia una fressa furtiva i s'endevenaven unes ombres cauteloses; eren contrabandistes corbats sota el pes dels fardells que anaven a amagar en reconcs perduts del massís rocós que s'estén de Garraf a Olivella i Sant Pere de Ribes.

Ni aleshores ni mai Sisquella no ha claudicat en la seva austeritat artística. Tots els seus amics sabem la gran quantitat de teles que ja no seran acabades, apimades i esbotzades de tant rascar corregint-les. Tots sabem les exigències del pintor envers la seva obra, més extremades que les del marxant i del client. Tots sabem com sovint li són preses, com aquell qui diu, encara humides de les mans; i com cap no se n'arrossega criant pols per les rebotigues, car uns quants col·leccionistes de flairer les esperen ja...

Per això, perquè la seva consciència no li permet de prodigar-se, i perquè — alguna vegada ha d'ésser veritat — el *buen paño en el arca se vende*, quasi tota l'obra de Sisquella és inèdita. Assenyalem doncs com un esdeveniment extraordinari aquesta exposició d'ara, preparació de la d'obres més recents anunciada per al vinent desembre.

Just CABOT

Sant Pere. — Ahò!... El Dimoni?... En-vieu, si us plau, un bon rebentapissos, que acabo de perdre les claus del Paradís...

(Ric et Rac, París)

Marcel Griaule, que fa poques setmanes parlava als lectors de MIRADOR del totemisme dels dogons del Sanga, dirigí la Missió Dakar-Djibuti, subvencionada oficialment, la qual, sortida de París el 10 de maig de 1931, desembarcà a Dakar el 31. Fins al 7 de

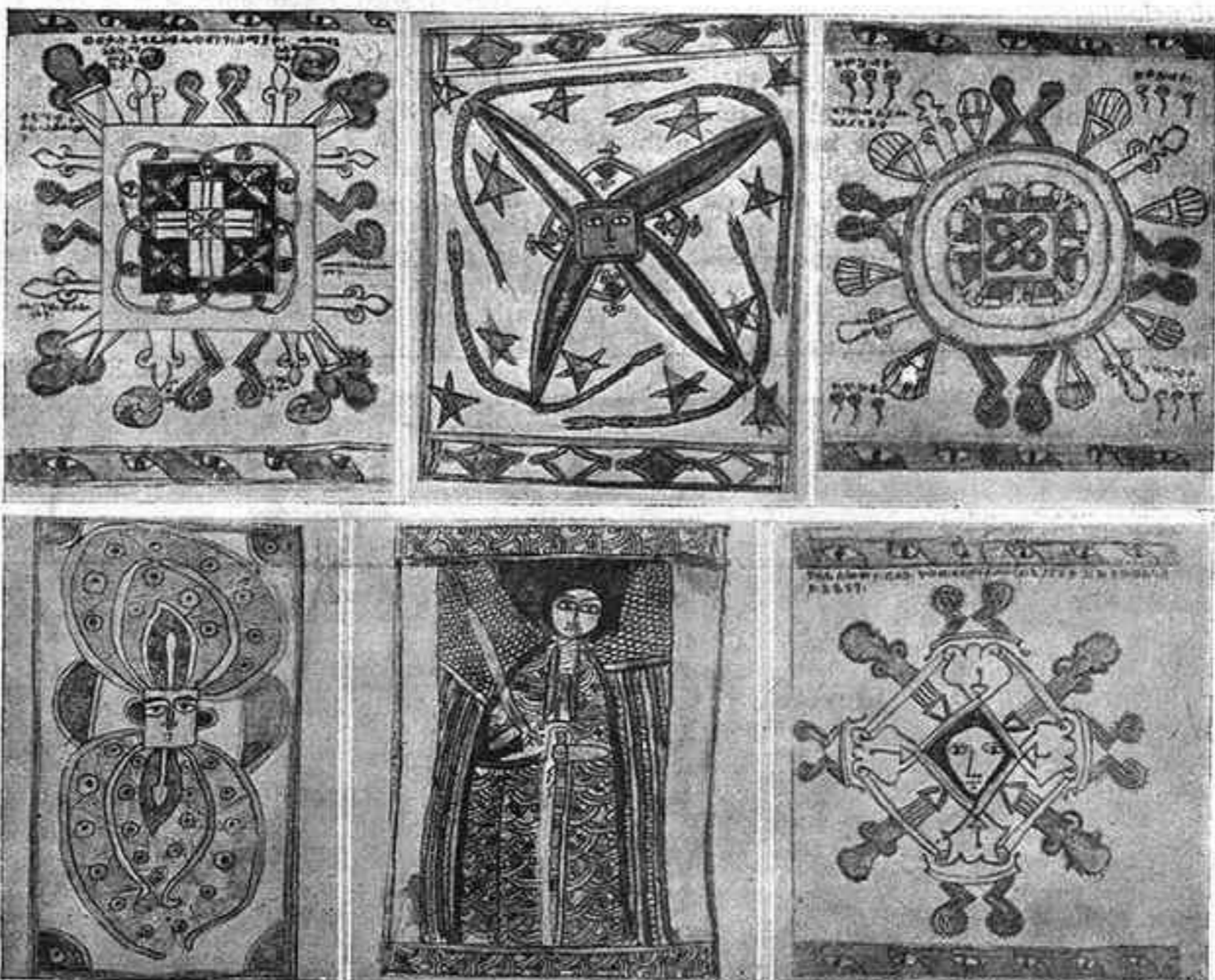
blement grec. Un artista del país probablement hauria fet escola i es trobarien pintures del gènere de les d'Antonios en alguna altra de les quaranta esglésies de Gondar o de les dues-centes esglésies visitades per Griaule en les seves dues exploracions.

La decollació de Sant Joan Baptista, pintura d'Antonios (80x120 cm.)

febrer de 1933, data en la qual embarcà a Djibuti per a tornar a França, la Missió recorregué l'Àfrica Oriental Francesa, la Nigèria, el Camerun, l'Àfrica Equatorial Francesa, el Congo Belga, el Sudan Anglo-

Actualment, els ras encarreguen les feines de construcció i decoració a grecs, els quals dirigeixen un treball per equips: el mestre s'encarrega de la disposició general de les escenes i d'executar les feines delica-

Figures d'amulets etiòps

egipci, l'Abissínia, l'Eritrea i la Somàlia Francesa.

La Missió recollí 3.500 objectes etnogràfics, trenta llengües o dialectes la majoria desconeguts, animals vius, 6.000 fotografies, 200 enregistraments sonors i nombrosos materials de recerques etnogràfiques, topogràfiques, antropològiques, botàniques, etc. Però sobretot — ara que l'atenció de tot el món està girada envers Etiòpia — formà una important col·lecció de pintures abissínies antigues i modernes, entre les quals les pintures murals de l'església d'Antonios de Gondar (prop de 60 metres quadrats de pintura) i una altra de 300 manuscrits i amulets etiòps destinats a la Biblioteca Nacional de París.

L'església d'Antonios és a prop de Gondar, fou construïda en 1714 sota el regnat de l'usurpador Yostos, i si no escapà completament a la destrucció, la Missió la trobà a punt d'ensorrar-se, les portes aguantades amb pedres i cordills, la teulada esbotzada. El santuari cúbic del centre de l'edifici, de cinc metres i mig de costat (mides més petites que les habituals), estava cobert de pintures sobre tela, a penes visibles sota el gruix de colomassa. La part baixa de moltes escenes ja havia estat arrencada, i la totalitat de les pintures amenaçava d'acabar-se de fer malbé. La regió és misèria, però si algun dia hagués prosperat, les pintures haurien estat substituïdes per unes altres de modernes, com ja constata Griaule en un viatge anterior (1928-1929). El ras Haylu havia fet restaurar una vintena d'esglésies que contenien pintures de gran interès; però li hauria calgut un equip d'especialistes europeus per a salvar-les i, d'altra banda, ni el poble ni el clergat no hi donaven cap importància. La Missió tingué cura de restaurar el santuari i reemplaçà les pintures velles per unes altres de noves executades en l'estil del país.

Aquestes pintures d'Antonios plantegen un problema important per a la història de l'art cristià. L'ur autor ha seguit en elles les regles de la pintura abissínia, però no sembla pas ésser abissíni, sinó un estranger, proba-

a certs models, car un nou dibuix que s'inventés, no tindria cap eficàcia.

L'amulet consisteix en un rotlle de pergami amb el text i els dibuixos. Els textos, com els dibuixos, són sempre idèntics a determinats models. Tots els amulets presenten un dibuix encapçalant-lo, dos o tres en el text i un de petit com a colofó. El dibuix que encapçala sol representar un personatge amb un glavi, imatge de l'àngel guardià o del sant que allunya els mals esperits — dits *cars*, genis mascles o femelles, invisibles, que habiten en llocs rocósos i als quals són atribuïdes quasi totes les malalties —; de vegades, però, aquest primer dibuix només és un cap, més rarament uns quants personatges o uns quants caps. Personatges sovint representats són l'àngel Fanel, el rei Salomó i Sant Sussenys. Els dibuixos del text són més variats: cavallers esclafant els mals esperits, ulls destinats a guardar del mal donat (*mal de ojo*, en castellà), animals apocalíptics, serps, ocells, sants, sols,

Pintura d'Antonios representant un màrtir (71x49 cm.)

creus, quadrats màgics amb lletres i xifres, motius decoratius.

La indústria dels amulets és pròspera, perquè hi ha amulet que es ven a unes quantes desenes de talers de Maria Teresa (moneda austríaca que només corre a Etiòpia).

***

Les pintures de l'església d'Antonios, algunes reproduccions de les quals il·lustren aquest article, són ara al Museu d'Etnografia del Trocadero, de París, arrencades per la Missió Dakar-Djibuti dirigida per Marcel Griaule. Jutjant que en un museu estarien millor i resultarien més útils als estudiosos, el delegat del govern etiòp prop de la Missió afavorí llur trasllat.

FITO CAMISER ESPECIALISTA
EXIT EN LA MIDA
JAUME I, 44
Telèfon 44655

FAIANÇ CATALA
La casa, més assortida en objectes per a presents
Grans novetats en vaixelles i cristalleria
Presentació exquisida
Corts, núm. 615
BARCELONA

PER A FOTOGRAVATS, LA CASA
ANTONI MARTI
Màxima rapidesa □ Màxima qualitat
AVINYÓ, 19, pral. : Telèfon 17047 : BARCELONA

Galeries d'Art
SYRA
PRESENTS D'ART I QUALITAT
Bodes, Festes onomàstiques, Bateigs, etc.
EXPOSICIO
F. GIMENO
Diputació, 262 Telèfon 18710

BUSQUETS MOBLES
OBJECES D'ART I DE FANTASIA
Exposició de Pintura
FRANCESC GUINART
Passeig de Gràcia, 36

SALA PARÉS
Petritxol, 5
COL·LECCIÓ GRAUPERA
20 pintures de SISQUELLA de la Col·lecció Barbey
Propera Exposició:
DURAN - CAMPS

LLORENS
RAMBLA DE LES FLORS - 30

